

VĚDCI PODPORUJÍ AMBICIÓZNÍ EVROPSKÝ ZÁKON NA OBNOVU PŘÍRODY

Tato deklarace byla představena a schválena během [12. Evropské konference o ekologické obnově](#) pořádané [Evropskou sekcí Společnosti pro ekologickou obnovu](#), 7. – 10. 9. 2021.

Uvážíme-li, že:

- Lidstvo čelí vážnému nebezpečí, které souvisí s klimatem a životem na Zemi¹, přičemž obě tyto krize jsou plně propojeny;
- Výzvy způsobené ztrátou biologické rozmanitosti a změnou klimatu vyžadují masivní zintenzivnění úsilí o ochranu a obnovu přírodních zdrojů a ekosystémů a současně omezení tlaku na ekosystémy²;
- Ekonomické přínosy zachování a obnovy přírodních ekosystémů převažují nad ziskem z jejich přeměny pro intenzivní využívání lidmi, zejména pokud jde o ukládání uhlíku, prevenci před povodněmi, ochranu půdy a lidské zdraví³;
- Evropa má jednu z nejsilnějších legislativ na ochranu přírody ve světě a síť chráněných oblastí pokrývá 18 % rozlohy její pevniny a 9 % mořského území⁴, biologická rozmanitost a ekosystémy Evropské unie však přesto trpí vážným a pokračujícím úpadkem⁵, a proto je nezbytné další úsilí o nápravu a také zdokonalení legislativy;
- Evropa může jít světu příkladem, dovést [Dekádu OSN pro obnovu ekosystému](#) k úspěchu, a tím přispět k cílům udržitelného rozvoje OSN a znovu propojit lidstvo s přírodou;
- Evropská komise pracuje na novém zákonu s právně závaznými cíli obnovy v rámci [Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030](#) a Zelené dohody pro Evropu vyhlášené v prosinci 2019;

Naléhavě žádáme evropské politické vůdce a zákonodárce, aby zvážili následující opatření a úvahy k dosažení ambiciózních, včasných, nákladově efektivních a dlouhodobě udržitelných výsledků nového zákona o obnově přírody:

1. **Stanovení právní zásady ekologické obnovy v novém zákoně EU.** „Zásada ekologické obnovy“⁶ si klade za cíl dosáhnout nejvyšší možné úrovně obnovy tam, kde je to vhodné, a doplňuje stávající právní zásady v právu EU, jako je zásada prevence a předběžné opatrnosti. Právními zásadami se řídí (národní) zákony a politiky a lze je použít u soudu.

¹ [IPCC 6th assessment report \(2021\)](#); [IPBES Report \(2019\)](#)

² [EU Ecosystem Assessment Report \(2021\)](#)

³ Např. [Bradbury et al. \(2021\)](#); [Reaser et al. \(2021\)](#); [Breed et al. \(2020\)](#); [De Groot et al. \(2013\)](#); [IPBES assessment report on land degradation and restoration \(2018\)](#)

⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

⁵ <https://www.eea.europa.eu/themes/biodiversity/state-of-nature-in-the-eu>

⁶ [Cliquet et al. \(in press\)](#)

2. **Adicionalita.** Nový zákon o obnově přírody musí posílit a doplnit stávající povinnosti podle Směrnice o ptácích a Směrnice o stanovištích (s vědomím, že tyto směrnice nepokrývají všechny přírodní oblasti a biologickou rozmanitost v Evropě), Rámcové směrnice o vodách a Rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, z nichž všechny by měly být bez prodlení plně implementovány.
3. **Typy ekosystémů s vysokou prioritou pro obnovu.** Všechny mokřady a sladkovodní ekosystémy, lesy, trvalé (polopřirozené) trávníky a mělké mořské oblasti si zaslouží vysokou prioritu pro obnovu vzhledem k jejich zásadní roli při zmírňování a přizpůsobování se změně klimatu⁷. Do zákona by měla být zahrnuta minimální rozloha obnovených nebo znovuvytvořených ekosystémů, která má být dosažena do roku 2030, 2040 a 2050 (např. v procentech zničené/degradované oblasti), přičemž je třeba zohlednit, že úplné obnovení ekosystémů je proces, který vyžaduje čas. Jakákoli další degradace rašelinišť, vzrostlých lesů a polopřirozených trávníků, by měla být okamžitě zastavena a důsledně dodržována, a je také třeba odstranit všechny dotace, které vedou k poškozování životního prostředí⁸.
4. **Metodický přístup založený na vědeckých důkazech.** Každý členský stát by měl urychleně vypracovat národní, vědecky podloženou strategii obnovy, v první řadě pro mokřady a sladkovodní ekosystémy, polopřirozené trávníky, lesy a mělké mořské ekosystémy. V ideálním případě by nový zákon EU měl obsahovat závazná kritéria a minimální požadavky na obsah pro vypracování národních strategií, jako jsou současné a historické⁹ mapy rozšíření stanovišť, stav jejich ochrany (včetně ohrožujících faktorů), sledované druhy a prioritní plán obnovy, plně zohledňující jejich potenciál pro biologickou rozmanitost. Do procesu musí být zapojeni odborníci společně s občanskou společností a zúčastněnými stranami¹⁰ a využívat všechny znalosti¹¹, včetně fáze plánování na lokální úrovni.
5. **Klimaticky robustní programy na krajinných škálách.** Dostatečně velké měřítko pro provádění obnovních aktivit je nezbytné k dosažení udržitelných výsledků a maximálních přínosů¹². Právní předpisy EU a národní strategie obnovy je potřeba propojit s dalšími evropskými cíli, například vytvoření alespoň 30 % z každé biogeografické oblasti, která jsou aktivně chráněna a ponechána přírodě (kde 10 % je přísně chráněno), požadavky na konektivitu podle článku 10 Směrnice o stanovištích a cíl do roku 2030 obnovit nejméně 25 000 km volně tekoucích řek.
6. **Obnova urbánních, zemědělských a těžebních krajin.** Více přírody v městské a zemědělské krajině je zásadní podmínkou pro přizpůsobení se změně klimatu z hlediska lidského zdraví, pro zlepšení prostupnosti těchto krajin a pro obnovu původní biologické rozmanitosti, např. ptáků zemědělské krajiny a opylovačů¹³. Většina těchto obnovních činností však bude považována spíše za sanaci a rehabilitaci než za ekologickou obnovu. Právní předpisy EU o obnově by proto měly jasně rozlišovat mezi obnovou v městské a zemědělské krajině a cíli ekologické obnovy přirozených a polopřirozených ekosystémů, které usilují o dosažení nejvyšší možné ekologické kvality. Pokud budou těžební lokality řádně obnoveny, mohou poskytovat náhradní stanoviště mnoha druhům. Udržitelné využívání nerostných surovin by však mělo být upřednostněno před ničením ochranný cenných stanovišť.

⁷ [OneEarth Climate Model: Teske \(ed.\)\(2019\); Seddon et al. \(2021\)](#)

⁸ [Perry & Karousakis \(2020\)](#)

⁹ Definování referenčních období dobrého stavu ekosystému je zásadní pro podporu kvantitativních a kvalitativních cílů obnovy. Lze také použít mapy potenciální přirozené vegetace založené na půdních a hydrologických podmínkách.

¹⁰ [Swart et al. \(2018\); Bell & Reed \(2021\)](#)

¹¹ [Lake et al. \(2018\)](#)

¹² Např. [Dinerstein et al. \(2019\)](#)

¹³ [Pe'er et al. \(2020\)](#)

7. **Návody pro zákonodárce a odborníky z praxe.** Evropská komise by s pomocí členských států a vědecké komunity¹⁴ měla nabídnout návody pro aktivní obnovu na úrovni ekosystémů i krajiny s využitím asistované i spontánní obnovy, přičemž je třeba zdůraznit důležitost původních a místně specifických druhů a ekologických procesů na úrovni krajiny, včetně nedostatečné konektivity a dalších příčin ztráty biologické rozmanitosti.
8. **Monitoring a podávání zpráv.** Evropská komise by s pomocí členských států a vědecké komunity měla vyvinout a umožnit společnou strategii pro monitoring a podávání zpráv o pokroku při obnově, včetně populačních trendů indikátorových druhů (například druhů z červeného seznamu) a inovativních a účinnějších technik (jako je např. dálkový průzkum Země).
9. **Dlouhodobý závazek.** Stálost výsledků obnovy a příznivé vyhlídky na rozvoj ekosystémů musí být zajištěny dostatkem finančních prostředků na jeho vhodný (adaptivní) management a ochranu.
10. **Obnova je investice, ne náklad.** Evropská komise a členské státy musí udělat více pro to, aby začlenili socio-ekonomický přínos i přínos „vhodného hospodaření“ v projektech obnovy na podporu a ochranu lidského zdraví a blahobytu současných a budoucích generací.
11. **Financování obnovy.** Odstranění škodlivých dotací a obchodování s uhlíkovými kredity společně se stávajícími nástroji financování (včetně emisních povolenek) a podstatným zvýšením vládních investic musí zajistit dostatečné financování, nejlépe prostřednictvím jediného nástroje spolufinancování ze strany EU, aby se snížila administrativní zátěž. Skutečně udržitelný hospodářský růst a rozvoj je možný pouze s vědomím, že naše dlouhodobá prosperita závisí na vyvážení naší poptávky po přírodních produktech a službách a schopnosti přírody je poskytovat. Měli bychom také plně počítat s dopadem našich interakcí s přírodou na všech úrovních společnosti¹⁵. Je nutné začít plánovat efektivní zdanění činností a jejich produktů v Evropě i mimo ni, které poškozují přírodu a biologickou rozmanitost, a nasměrovat výsledné příjmy do obnovy přírody.
12. **Je třeba zcela zabránit poškození přírody v důsledku politiky klimatu.** Příroda je nezbytnou součástí řešení pro přizpůsobení se změně klimatu a jejímu zmírňování. Nesprávně vedená klimatická opatření mohou mít za následek ničivé dopady jak na biologickou rozmanitost, tak na klima. Například dotace na využívání dřevní biomasy k výrobě energie mohou poškodit biologickou rozmanitost¹⁶ a zvýšit ztráty cenných lesních stanovišť nebo špatně naplánovaná infrastruktura pro výrobu obnovitelné energie může poškodit stanoviště a jejich konektivitu. Zalesňování půd chudých na živiny a uhlík, jako jsou půdy na dunách, vřesovištích a suchých trávnících, může zničit prioritní stanoviště s jedinečnou hodnotou z hlediska biodiverzity. Potenciální konflikty mezi cíli v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti je třeba předvídat, aby nedocházelo k nepřijatelným kompromisům oslabujícím některou z oblastí.

Rozvinutím a začleněním těchto dvanácti doporučení sníží evropská společnost ztráty biologické rozmanitosti a zmírní změnu klimatu. **To je zásadní pro zvládnutí výzev, které globální změny klimatu přinášejí.**

Úplný a pravidelně aktualizovaný seznam podpor k této deklaraci je k dispozici na webových stránkách SER Europe, www.ser-europe.org

¹⁴ Obecné návody v [Gann et al. \(2019\): SER principles and standards for the practice of ecological restoration](#)

¹⁵ [The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review \(2021\)](#)

¹⁶ [Camia et al. \(2020\): The use of woody biomass for energy production in the EU; Van der Wal \(2021\): Wood pellet damage](#)